SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 21 OCTOBER 1937

„GEEN NOOD, VADER, DIE WAAIT NIET MEER WEG!"

DE WITTE GEEST VAN BAWANA

AWANA was een jonge Zoeloe, sterk als een os en met de bronzen lichaamsbouw van een reus. Hij kon de speer verder werpen dan ieder ander en de lasten, die hij soms op z'n hoofd torste, waren ruim voldoende voor twee man. Ook in moed blonk Bawana uit. Niet zo gauw ging hij uit de weg voor de gevaren van steppe of oerwoud. Doch in één opzicht was hij de gelijke van zijn zwarte stamgenoten, hij was.... al even erg bijgelovig. In de onbeduidendste dingen of gebeurtenissen zag hij goede, dan wel slechte voortekenen, verwachtte daarvan voorspoed of onheil.

Dat bijgeloof van Bawana was niet zonder gevaar voor de Europese familie, die zich sedert kort in de nabijheid van Bawana en zijn stam was komen vestigen.

Werd het vee ziek, of mislukte de oogst door langdurige droogte, dan was de mogelijkheid niet uitgesloten, dat al die narigheid aan de aanwezigheid van de blanken werd geweten.

De vader van Bob en Bep — de familie waarover dit verhaal gaat en die zo dicht bij de kraal van Bawana woonde — was dan ook steeds op z'n hoede en nam de grootste voorzichtigheid in acht. Maar ondanks dat gebeurde er op een dag toch iets, dat Bob's vader niet had kunnen voorzien.

Met een stoet van krijgers kwam Bawana opgewonden naar de blokhut, waarin de familie woonde. Jammerend en weeklagend vertelde hij, dat hij enkele dagen geleden een geheimzinnige, witte geest in het woud had ontdekt. En dat was nog niet het ergste! Het beeld, of eigenlijk meer de pop die Bawana had gevonden, had van den beginne af angstwekkend grimmig gekeken en kon zelfs armen, benen en hoofd bewegen. Het moest bepaald een boze geest zijn, daaraan viel niet te twijfelen. Zoiets vreeselijks hadden Bawana en z'n mannen nog nóóit gezien! Hoewel de Zoeloes de nieuwe geest of afgod alle eer hadden bewezen en zelfs offerfeesten hadden gevierd, waarbij zij de ingewikkeldste dansen hadden uitgevoerd, om hem maar welwillend te stemmen, was hij onveranderlijk boos blijven kijken. Bawana had de witte geest ver buiten de kraal in de daarvoor bestemde hut geplaatst, en daar had het beeld zelfs een dreigend gebaar gemaakt. De gevolgen waren niet uitgebleven, verzekerde Bawana. Gisteren immers waren er niet alleen twee ossen gestorven, maar ook het hoofd van de stam was plotseling ernstig ziek geworden.

En nu kwam Bawana vragen, of de blanke man soms iets meer wist van de kwade geest. Want aangezien het beeld grotendeels wit was, waren de zwartjes op het denkbeeld gekomen dat het misschien een geest van de blanken was.

Bob's vader snapte er aanvankelijk niets van, maar wel begreep hij onmiddellijk, dat door deze gebeurtenis de familie in het grootste gevaar verkeerde. Indien Bawana ging geloven, dat de door hem gevonden kwade geest daar door de blanken was gebracht, zou dit een ramp betekenen. Met zo weinig mensen kon vader niet denken aan een ernstige verdediging tegen de woede van de gewapende wilden.

Eén ogenblik was vader radeloos. Om tijd te winnen, teneinde kalm te kunnen overleggen wat te doen, antwoordde hij Bawana: „Breng mij naar de witte geest, dan kan ik zien, of hij inderdaad tot de blanken behoort."

In optocht ging het nu naar de hut in het woud, waar men de wonderlijke pop een plaatsje had gegeven. Ook Bob en Bep gingen mee, want die waren niet minder nieuwsgierig, en ze wilden bovendien vader niet alléén laten gaan.

Een gewapende Zoeloe hield voor de hut der geesten de wacht. Bawana, die beefde als een riet, ging met het drietal de hut binnen.... Eerbiedig en zwijgend wees de zwarte reus naar de kwade geest, die midden in de hut aan een paal hing.

Bep en Bob wilden het haast uitschateren van het lachen bij het zien van de doodgewone, kartonnen.... trekpop, die daar hing. Door de luchtverplaatsing bij het binnenkomen van het gezelschap bewoog het ding armen en benen, wat Bawana zo mogelijk nog angstiger maakte. Het was een soort harlekijn, waarop een vervelend, huilerig gezicht was geschilderd, en die de familie uit Europa had meegebracht. Vader stootte Bob en Bep stilletjes aan om ze te beduiden, dat ze ernstig moesten blijven. Hij herkende de trekpop dadelijk als het speelgoed van zijn kinderen, door een van hen waarschijnlijk in het woud verloren. Daarmede was echter het gevaar nog niet afgewend. Want hoe zou vader den bijgelovigen Bawana en diens mannen aan het kleine verstand kunnen brengen, dat dit onschuldige speelgoed niets te

maken had met boze geesten en onheilen? Hij zag het nutteloze daarvan wel in. Toch moest er een weg gevonden worden, al wist vader op dit ogenblik nog niet welke.

Terwijl vader herhaaldelijk diep boog voor de harlekijn, die daar aan de paal hing te bengelen, overlegde hij, hoe uit deze moeilijkheid te komen.

Eindelijk sprak hij plechtig: „Bawana, uw vermoeden is juist. Deze witte geest is een van de machtigste beschermers der blanke broeders. Waarom deze geest, die anders toch altijd zo welwillend is, nu plotseling zo vertoornd doet, weet ik nog niet. Wel vermoed ik, dat het is, omdat wij blanken hem hier nog niet zijn komen begroeten, waarom hij in de mening verkeert, dat Bawana en zijn volk ons leed hebben gedaan. Morgen zullen wij terugkomen en trachten, de witte geest weer gunstig te stemmen."

Het was voor Bob en Bep duidelijk, dat vader een list had bedacht. Zijn eerst zo bedrukte gezicht klaarde geheel op, toen hij vervolgde: „Maar evengoed als mijn broeder Bawana slechts gunsten van de zwarte geesten kan vragen als hij alléén is, is dat ook met ons het geval. Bawana zal ons dus morgen een poosje alleen in de hut moeten laten, om rustig met de grote geest te kunnen spreken."

Nu, wat vader daar vertelde, vond Bawana èrg aannemelijk, en hij stemde dus toe.

Thuisgekomen, zei vader opgelucht: „Ik heb het gevonden, jongens! We nemen morgen de waterverfdoos van Bob mee en Bep, die heel aardig kan tekenen, verandert dan de huilerige tronie van de trekpop eenvoudig in een vriendelijk, lachend gezicht. Dan zullen de zwartjes wel gerustgesteld zijn."

„Een réúzenidee, vader!" riep Bob. „Die list zal ons vast gelukken."

„Natuurlijk," bevestigde vader. „Daarom heb ik ook bedongen, dat we morgen in de hut alleen moeten worden gelaten. Waterverf is gauw genoeg droog, zodat ze niets zullen merken."

* * *

De volgende morgen werden vader, Bob en Bep met veel kabaal en de merkwaardigste ceremoniën door Bawana en zijn mannen naar de hut van de gevreesde geest gebracht....

Terwijl buiten het eentonig gezang en tam-tam weerklonk, tekende Bep handig een lachend gezicht op de trekpop. Daar tijd bij de zwartjes nu eenmaal geen rol speelt, en ze dus niet zo vlug ongeduldig werden, was er gelegenheid genoeg, om het plannetje te volvoeren.

Nadat zij de waterverf, waarmede het gezicht van de harlekijn veranderd was, voldoende hadden laten drogen, mocht Bawana weer binnenkomen. Bij het zien van het vrolijk-lachende gezicht van de kwade geest grijnsde Bawana tevreden.

„Het is me na veel moeite gelukt, de witte geest weer in z'n humeur te brengen en vriendelijk te stemmen," fluisterde vader Bawana in het oor.

En daarvan waren de zwartjes nog meer overtuigd, toen een paar dagen later toevallig het hoofd van hun stam weer genezen was.

„Ik geloof niet," lachte vader, toen hij thuis was, „dat een papieren harlekijn van een dubbeltje een kwade geest kan zijn, maar wèl is hij voor ons nu een goede geest geweest. Door hem een gezelliger gezicht te geven, hebben we een groot onheil van ons afgewend."

Bob en Bep lachten al even hard mee om de zo goed geslaagde list. Voortaan leefde blank en zwart, daar aan de rand van het oerwoud, in vrede naast elkaar.

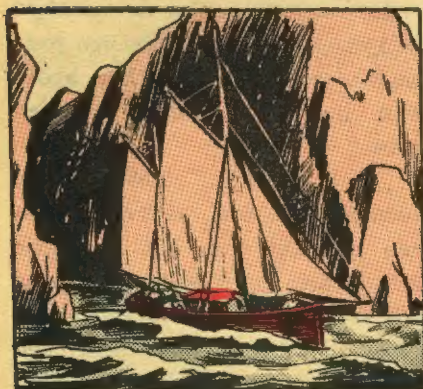
WILLY SCHERMELÉ

Terwijl buiten het eentonig gezang en tam-tam weerklonk, tekende Bep handig een lachend gezicht op de trekpop.

DE WILDEN VIEREN FEEST

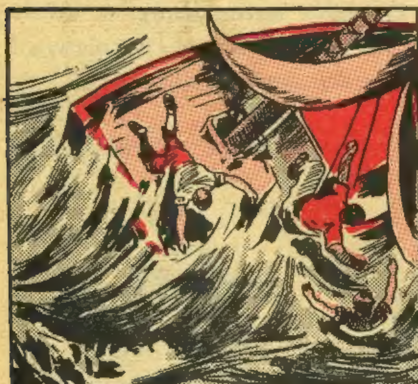
Tussen nauwe donk're spleten,
Schoot de zeilboot als een pijl.
't Bootje hield zich werk'lijk prachtig,
't Windje speelde in 't volle zeil.

Snel, nu kwamen ze aan het eiland
Van een hele and're kant.
„Sloepen nad'ren al," zei Snoekie
„En ze zijn propvol bemand!"

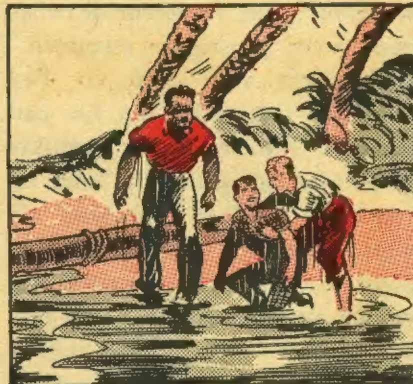
Maar de wind wild'ook wat zeggen,
En hij blies plots over zee,
Dat de masten gingen kraken,
Sjonge, sjonge, 't viel niet mee.

Golven zwiepten over 't bootje,
't Kanteld' als een notenschelp,
Boven het geloei der winden
Klonk Tom's angstig schreeuwen: „help".

Er was geen boot meer te bekennen,
Op 't water dreef alleen een mast,
En ze klampten zich wanhopig
Aan dat wankel wrakstuk vast.

Na verloop van heel wat uren,
Spoelden ze toch weer aan het strand.
Tom die lag nog half in 't water,
Bob die trok hem vlug aan land

„Nu op zoek," zei Snoekie moedig.
„'k Meen, dit is de juiste weg."
En ze drongen d'een na d'ander
Door een dichte groene heg.

't Duurde niet lang of ze hoorden
Groot lawaai ergens in 't groen.
En ze zagen vlammen kronk'len.
„Ja," riep Bob, „daar is 't te doen!"

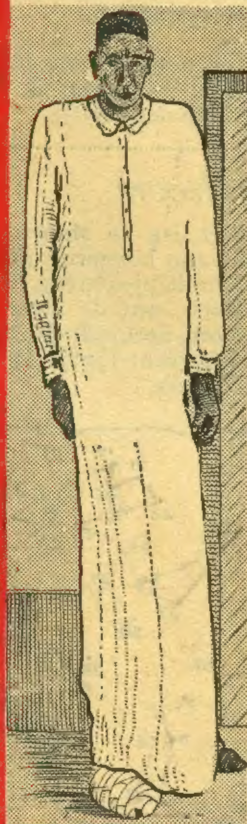
Dat was zo! Rondom de vlammen,
Gewapend ook met schild en speer,
Dansten er wel vijftig wilden
Gillend steeds maar heen en weer.

DE PAAL NAAST DE KERK

OP HET EILAND KARMEON IN NOORWEGEN STAAT EEN LANGE STENEN PAAL VAN ACHT METER IN DE GROND, VLAK NAAST DE MUUR VAN DE KERK. DE BEWONERS VAN DEZE STREEK, DIE NOG ZEER BIJGELOVIG ZIJN, ZEGGEN DAT DE WERELD ZAL VERGAAN WANNEER DEZE PAAL DE MUUR VAN HET KERKGEBOUW ZAL RAKEN. VAN TIJD TOT TIJD ECHTER, WANNEER DE PAAL DREIGT TE VERZAKKEN EN NAAR DE MUUR OVERHELT, KLIMT DE KOSTER VAN DEZE KERK BIJ DE PAAL TEGEN DEN MUUR NAAR BOVEN, OM DE STENEN ZUIL WEER RECHT TE SLAAN. OP DEZE MANIER KAN HET PRAATJE ONDER DE BEVOLKING VAN HET EILAND NOG LANG VERTELD WORDEN!

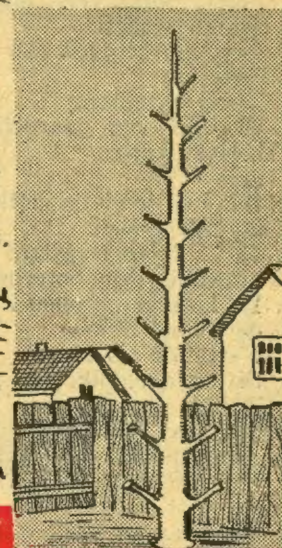
DE REUS VAN CAIRO

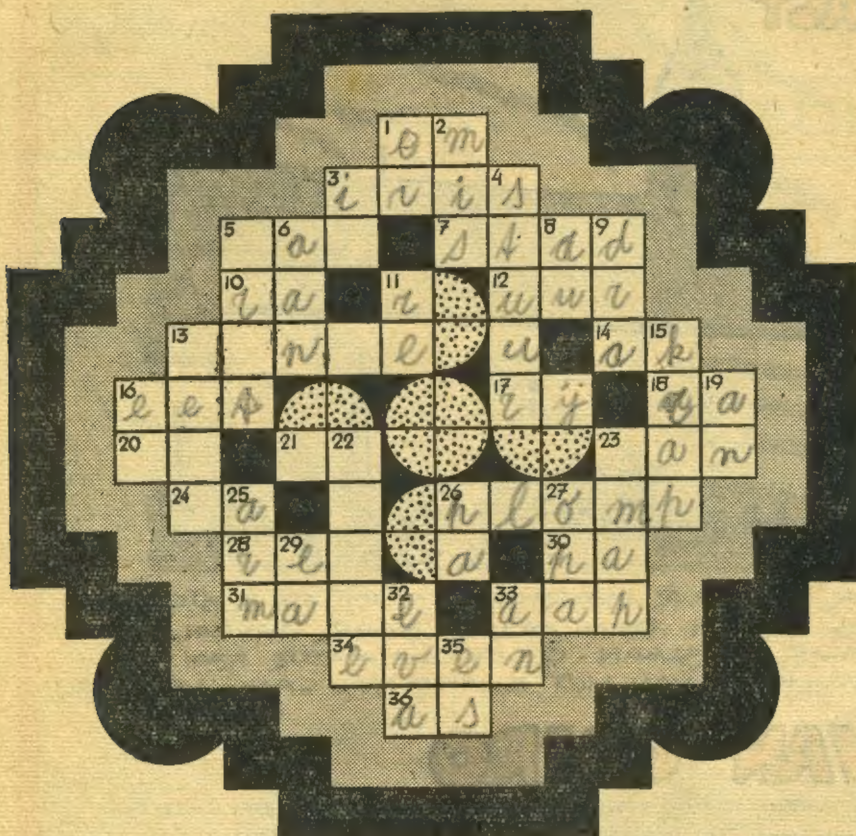
ONLANGS VIEL EEN METSELAAR, SAAD MOHAMED GHAZI GEHETEN, TE CAIRO VAN EEN HOGE STEIGER. HIJ BEKWAM WEINIG LETSEL MAAR VAN DE DAG AF, WAAROP HEM HET ONGELUK OVERKWAM, IS DE MAN WEDEROM GAAN GROEIEN, ZODAT HIJ NU AL DRIE METER LANG IS. NIEMAND MINDER DAN DE KONING VAN EGYPTE, FAROUK HEEFT HET ZIEKENHUIS TE CAIRO OPGEDRAGEN BIJZONDER GOED VOOR DEZEN MAN TE ZORGEN, WANT HIJ IS UITERST ZWAK EN KAN BIJNA NIET MEER OP Z'N EIGEN VOETEN STAAN. DE TOESTAND VAN DEZEN REUS VAN CAIRO IS DUS WEL MEELIJWEKKEND.

DE GROOTSTE HOORN VAN DE WERELD

IS HET EIGENAARDIGE INSTRUMENT DAT HIER STAAT AFGEBEELD. HET HEEFT DE VORM VAN EEN BLADERLOZE BOOM. IEDERE TAK IS EEN HOORN OP ZICH. ZEVENTIEN MAN KUNNEN ER OP BLAZEN, ALS HET INSTRUMENT PLAT WORDT NEERGELEGD. HET BEVINDT ZICH IN EEN STADJE VAN COLORADO EN WORDT GEBRUIKT OM BRANDALARM TE MAKEN EN BIJ ALGEMENE VOLKSFEESTEN. DEZE HOORN WEEGT ONGEVEER TACHTIG POND.

BONT ALLERLEI

Kruiswoord-puzzle

Van links naar rechts:

1. Afkorting van Emma.
3. Je kent natuurlijk een heleboel bloemen: een roos; een tulp; een dahlia; een ....
5. Jan kreeg een nieuw . . . voor zijn verjaardag.
7. Plaats waar vele mensen te zamen wonen.
10. Deel van de mast van een zeilschip.
12. Zestig minuten.
13. Er zijn vier jaargetijden: herfst, winter, ... , zomer.
14. Dat ben je als je getikt wordt bij het spelen.
16. Je . . . toch iedere morgen minstens drie boterhammen?
17. De kinderen gingen in een . . de school binnen.
18. Hetzelfde als 10.
20. Op dit ogenblik.
21. Reeds.
23. Deel van het menselijk hoofd.
24. Aanlegplaats voor schepen.
26. Hij viel met een . . . . . in de sloot.
28. Deel van de tuin, waarin kippen lopen.
30. Ander woord voor vader.
31. Komt uit een vliegenlarve.
33. Grappig dier.
34. Zegt men van een getal, als het deelbaar is door twee.
36. Stang tussen twee wielen.

Van boven naar beneden:

1. Beginnen alle sprookjes mee.
2. Niet raak.
3. De spreker zelf.
4. Stuurtoestel in een auto.
5. Plezier.
6. De lamp is . . .
8. Roep je, als je pijn hebt.
9. Ander woord voor spoedig.
11. Do-?-mi-fa-sol-la-si-do. Ken je de ontbrekende zangnoot?
13. Ander woord voor grappig.
15. Een flink bad in de zomer, daar . . . . je van op!
16. Voegwoordje.
19. Afkorting van Anna.
22. Naam van een boom. Geen iep, geen beuk, berk of populier, maar . . . . .
23. Dat heb je . . . . gedaan!
25. Tegenovergestelde van rijk.
26. Hetzelfde als 30 van links naar rechts.
27. Zo noem je grootvader ook wel eens.
29. Deze afkorting gebruiken grote mensen, als ze „en andere" willen afkorten.
32. De eerste vrouw op aarde.
33. Hetzelfde als no. 19.
35. Alweer een bekende boom.

Oplossingen vorig nummer

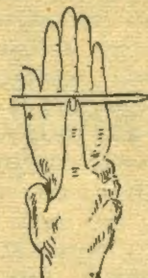
VLINDER-RAADSEL

Het vlinder-raadsel was met de volgende 9 woorden juist ingevuld:

1. Peer. 2. IJver. 3. Leer. 4. Ster. 5. Toer. 6. Aker. 7. Ader. 8. Raar. 9. Teer.

De gezamenlijke eerste letters verraden nu, dat de naam van de afgebeelde vlinder is: Pijlstaart.

WIE KAN DAT?

Wat is dat?

1. Wie laat zich verbranden om een geheim te bewaren?

2. Ik ben geen groot mens maar toch volwassen, al behelp ik me ook met een kinderstoeltje.

Zwerversdroom

Een zwerver lag te slapen en droomde, dat zijn hongerige maag allerlei heerlijke hapjes kreeg. Willen jullie weten, wat de zwerver at in zijn droom, verbindt dan alle stipjes met een recht lijntje in de volgorde der cijfers.

De gefopte Gans

Piet Eekhoorn, onze kleine guit,
Nodigd' op zeek're dag,
Toen hij in blijde stemming was,
Een gans te zijnent uit.

De gans was trots op zo'n verzoek,
Verteld'aan iedereen:
„'k Ga morgen, o wat fijn, zeg, bij
Graaf Eekhoorn op bezoek."

Ze keek geen dier meer na of aan,
Droeg trots de kop omhoog.
Ze klapte met haar vleugels ook,
Of ze wou vliegen gaan.

„Wat raar doet juffrouw Gans," zei Mop,
De hond van Jantje Kaas.
„Och ja," zei juffrouw Miauw, „zo maar,
Die heeft het in haar kop."

De gans liep door het malse groen
Over 't erf van den boer.
Ze waggelde van links naar rechts
Zoals de ganzen doen.

„Hier moet het zijn," dacht ze nu blij,
„Dat graaf Eekhoorn verblijft.
Kwèk, kwèk," ze gaf een beksignaal,
Dat klonk door d'hele wei.

Graaf Eekhoorn zat heel in de top
Van d' oude beukeboom
En stoorde zich niet aan 't gekwèk
Maar at zijn nootjes op.

„Hier ben ik," riep de gans. „Ik groet
U, graaf, met heel mijn hart.
Vertel mij nu eens, ed'le vriend,
Hoe ik hier binnen moet?"

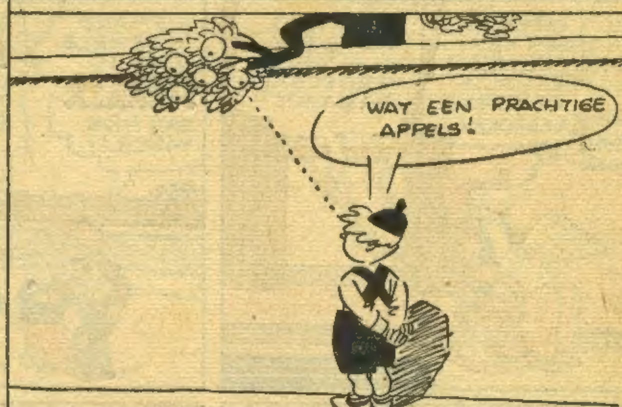
„Hier binnen?" lachte d' eekhoorn luid,
„U meent toch wel: hierop?
Klim maar naar boven als 't u lust,
'k Heb net een rijke buit."

De gans was helemaal niet blij
Dat zij bedrogen was.
Ze kwèkte en lei onder de boom
Een reuze ganzenei!

V. LATTE

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

VADER IS KAMPIOEN.

